

Rettevejledning til

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2015

Erhvervsret

Valgfag

13. august 2015

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Spørgsmål 1: Pauline kræver skaderne på bilen erstattet – hvem vil være erstatningspligtig og på hvilket grundlag?

Det første bud på en erstatningsansvarlig vil være Erling, der monterer parabolen. Han handler culpøst ved at montere parabolen på en ikke forsvarlig måde – bonus pater ville have sat sig ind i, hvordan man monterer en parabol. Der er umiddelbar årsagsforbindelse mellem den dårlige montering, der er årsag til at parabolen løsner sig og derved falder ned og rammer bilen. Skaden er adækvat, da det er påregneligt, at dårlig montering vil kunne føre til at parabolen falder ned og rammer noget – her konkret Paulines bil. Bilen er løssøre, som er værnet af erstatningsreglerne. Der er ikke oplyst andet end, at Paulines bil holder parkeret ved bygningen, og det må derfor lægges til grund, at Pauline ikke har udvist egen skyld eller har accepteret risikoen lige som der ikke foreligger nogen øvrige ansvarsfrihedsgrunde, idet der ikke er oplyst noget om advarselsskilte eller andet, der muligvis kunne have skabt en anden situation. Det kan konkluderes, at Erling er erstatningsansvarlig. Erling udfører handlingen som en del af sit arbejde – der er tale om et almindeligt ansættelsesforhold, som derfor bringer DL 3-19-2 om arbejdsgiveransvar i spil. Arbejdsgiver Torben/hans firma (det er ikke oplyst om firmaet er i selskabsform, hvor det i givet fald ville være selskabet der er arbejdsgiver) er ansvarlig for sine ansattes culpøse handlinger, såfremt de foretages som led i arbejdet, hvilket er tilfældet her, og de ikke kan karakteriseres som "abnorme skridt". Dette er der ikke tale om, idet der i bund og grund er tale om en almindelig handling, der bare udføres klodset/dårligt og som en del af hans arbejde. Dermed er arbejdsgiveren ansvarlig. Spørgsmålet er herefter om arbejdsgivers ansvar bevirker, at Erling ikke skal betale erstatning. Jf. erstatningsansvarslovens § 23 kan arbejdsgiver ikke gøre regres mod den ansatte, hvis det findes rimeligt under hensyntagen til den udviste skyld. Handlingen kan ikke vurderes som groft uagtsom i og med at Erling bliver sat til at lave en opgave, som han ikke har forstand på – han gør det efter bedste evne men dog ikke godt nok. Det må derfor konkluderes at arbejdsgiveren bærer det fulde ansvar for skaderne på bilen.

Spørgsmål 2: Vil Pauline kunne kræve bilen nylakeret over det hele, idet der vil blive farveforskel, når den reparerede side lakeres og resten ikke bliver det?

Udgangspunktet for erstatningen er, at den skete skade skal oprettes – jf. lærebogen s. 261 skal udgiften til reparation af ødelagte ting godtgøres. Det vil sige lakering af den del af bilen, hvor skaden er sket, skal betales, således at bilen igen har en hel og ordentlig lak. Det forhold at lakken ikke kan ramme præcis samme farve, kan ikke føre til, at der kan kræves erstatning ud over reparationsudgiften, og dermed er svaret nej.

Spørgsmål 3: Har Erling mulighed for at få erstatning? For hvad? Og i givet fald på hvilket grundlag?

Erling lider personskade og har dermed mulighed for at få erstatning for helbredelsesudgifter, svie og smerte, mén og erhvervsevnetab jf. EAL § 1-5. Som i alle andre situationer kræver det imidlertid, at der er en erstatningsansvarlig – i dette tilfælde kunne Torben/hans firma som arbejdsgiver være den ansvarlige i og med at Erling er blevet sat til at udføre en opgave, som han ikke har erfaring i – uden behørig instruktion og navnlig uden at der har været den fornødne sikkerhed omkring arbejdets udførelse – der oplyses intet om afskærmning, sikkerhedsliner eller andet. Begge forhold er culpøse i forhold til arbejdsgiveren, der er direkte årsagssammenhæng, den manglende sikkerhed og instruktion er årsagen til faldet og skaden. Der er adækvans, da tilsidesættelse af sikkerhed og instruktionsforpligtelse, kan forventes at føre til skader, herunder personskader. Man kan diskutere, om Erling udviser egen skyld – det er jo ham selv, der arbejder på en sådan måde, at han falder ned. Men i og med at arbejdsgiver har pålagt ham opgaven, kan der ikke statuere egen skyld, når det er den pålagt opgave, han løser. Ligeledes kan der ikke siges at foreligge accept af risiko, da han ikke er blevet spurgt, men er pålagt opgaven. Konkret må det lægges til grund, at han ikke har haft udgifter til læge/sygehusbehandling – men der har været svie og smerte, han har fået mén i en eller anden grad, som kan udløse et erstatningsbeløb, og såfremt det stive ben nedsætter hans erhvervsevne, vil der også kunne udløses et erstatningsbeløb "på denne konto".

Spørgsmål 4: Kan fogeden foretage udlæg i røgalarmerne?

De pågældende røgalarmer forekommer ikke at være individuelt udvalgt, men tværtimod at være mulige at udvælge af sælger blandt hans lagerbeholdning – dermed er der tale om et genuskøb jf. kbl. § 3. Når der opstår konflikt mellem køber og sælgers kreditorer i forbindelse med et genuskøb, er det afgørende for om ejendomsretten er gået over til køber, at der er foretaget et bindende individualisering af varerne. Blandt de elementer, der tæller og taler for, at der er foretaget bindende individualisering er blandt andet mærkning med købers navn, og udskillelse fra øvrige varer som led i handlens afvikling. Begge disse elementer forekommer her, idet pakken der er klar til forsendelse, dermed må antages at bære købers navn, og idet det at sende varen til køber som led i afviklingen af et forsendelseskøb er det sidste led i handlens afvikling. På denne baggrund er individualiseringen bindende og de nedpakkede røgalarmer er købers – og fogeden vil ikke kunne foretage udlæg i dem til fordel for Skat.

Spørgsmål 5: Hvordan bliver prioritetsstillingen mellem pantebrevet og udlægget?

Ifølge TL § 1, stk. 2 skal en panthaver for at fortrænge en utinglyst ret selv tinglyse sin ret i god tro om den utinglyste ret. Da Torben har fortalt banken om udlægget, er banken i ond tro om dette. Banken kan dermed ikke fortrænge udlægshavers ret, selv om denne ikke er tinglyst, og udlægget vil have den bedste prioritet.

Spørgsmål 6: Da regningen for alarmer og elektroniske enheder ankommer, undrer Torben sig over, om han er forpligtet til at betale – er han det?

Matias er udstyret med en skriftlig fuldmagt, der må antages at være beregnet på forevisning – og dermed er af aftalelovens § 16 typen. Afsluttes der retshandler inden for fuldmagtens rammer vil fuldmagtsgiver – Torben – være bundet af den indgåede retshandel jf. aftalelovens § 10, stk. 1. Da fuldmagten giver Matias mulighed for at købe 500 alarmer vil en aftale om køb af 500 alarmer altså binde Torben. Spørgsmålet er dog, om den særlige bemyndigelse, som Matias har fået omkring maksimalprisen på 25 kr./stk., og som overtrædes idet prisen bliver 26 kr./stk., får indvirkning på dette svar. Såfremt grossisten jf. aftaleloven § 11, stk. 1 er i god tro vedrørende overskridelsen af bemyndigelsen, vil Torben uanset overskridelsen være bundet af aftalen. Der er intet, der indikerer, at grossisten skulle kende til bemyndigelsen, og den aktuelle pris, hvis støj er begrundet i kvalitetsforbedringer, er heller ikke sådan, at

den vil være udtryk for ond tro. Torben er dermed bundet af aftalen om køb af de 500 alarmer til 26 kr./stk. og dermed forpligtet til at betale for dem. Matias havde derimod ikke fuldmagt til at købe elektroniske enheder – fuldmagten vedrørte kun røgalarmer. Dermed har han handlet helt uden fuldmagt, og kan dermed ikke forpligte sin arbejdsgiver med mindre han indtager en stilling, som giver ham en stillingsfuldmagt, der vil omfatte indkøb af elektroniske enheder. Omstændighederne tyder ikke på dette – allerede fordi han udstyres med en specialfuldmagt til indkøb af en basisvare som røgalarmer, må det kunne sluttes at så har han ikke automatisk en fuldmagt til indkøb af et endnu mere specialiseret produkt. Den endelige konklusion er derfor at Torben ikke er forpligtet af købet af elektroniske enheder og dermed heller ikke er forpligtet til at betale.

Spørgsmål 7: Hvilke rettigheder har Torben i den anledning, og på hvilket grundlag kan han udøve dem?

De pågældende røgalarmer lider af en mangel jf. købeloven § 76, stk. 1 nr. 4, idet den er af ringere brugbarhed, idet den slår alarm ved anden påvirkning end røg, nemlig fugt. Torben har som erhvervsdrivende købt alarmerne hos en grossists, som også er erhvervsdrivende. Købet er dermed et handelskøb jf. kbl. § 4, da begge handler i bedriften. Uanset dette kan mangelsdefinitionen fra købelovens afsnit om forbrugerkøb godt finde anvendelse jf. lærebogen s. 178. Ved handelskøb fastslår købelovens § 43 at køber ved genuskøb, hvad der her er tale om, idet der blot købes 500 alarmer ud af mængden af alarmer, kan hæve købet, kræve omlevering eller forholdsmæssigt afslag. Jf. samme paragraf stk. 2, kan der dog ikke hæves, hvis manglen er uvæsentlig. Da det må siges at være absolut væsentligt at en røgalarm ikke sender falske alarmer, må manglen anses for væsentlig og dermed kan købet hæves – og de øvrige muligheder skønnes ikke at være interessante i dette tilfælde. Grundlaget for udøve hævebeføjelsen vil være, at Torben reagerer jf. kbl. § 52 ved at meddele sælger at han påberåber sig manglen straks den konstateres og derefter uden ugrundet ophold (eller samtidig) oplyse, at han vil hæve. Kbl. § 51 vil næppe kunne føre til andet resultat, da undersøgelsespligten næppe kan omfatte at man skal udsætte varen for alle mulige andre påvirkninger end den, som den er beregnet på at reagere på, for at se om den muligvis skulle fejlreagere på et eller andet.

Spørgsmål 8: Er kunden forpligtet til at betale beløbet, som er forfaldent i henhold til gælds brevet?

Jf. gældsloven § 1 bevarer udsteder af gælds brevet de indsigelser, der hidrører fra det forhold, der gav anledning til gælds brets udstedelse med mindre andet er aftalt. Kundens indsigelse over for Torben er præcis den samme, som den Torben har over for grossisten – altså en mangelsindsigelse som giver anledning til at købet kan hæves. Når købet hæves er køber ikke forpligtet til at betale købesummen – og dermed skal gælden på gælds brevet jf. gbl. §1 altså heller ikke betales.

Spørgsmål 9: Har Torben ret i det?

Generelt kan ejer af en erhvervs ejendom indkøbe driftsmateriel med ejendomsforbehold, med den virkning at materiellet ikke fanges af ejendommens panthavers ret jf. TL § 37. Spørgsmålet er dog om en parabol vil blive "fanget" af TL § 38 i henhold til hvilken ledninger, varme anlæg, husholdningsmaskiner eller lignende er indlagt på ejers bekostning til brug for bygningen. Normalt vil en antenne eller parabol kunne "fanges " af denne bestemmelse idet bygninger normalt bør kunne facilitere radio og tv. Den pågældende parabol installeres imidlertid til brug for erhvervs virksomheden og ikke til brug for bygningen, idet den skal anvendes til at transmittere signaler fra virksomhedens overvågningskameraer. Dermed falder den uden for § 38 – og dermed har Torben ikke ret i at ejendomsforbeholdet ikke kan gøres gældende.

Spørgsmål 10: Uanset svaret på spørgsmål 9 bedes der redegjort for om ejendomsforbeholdet overhovedet er gyldigt.

Der foreligger ikke konkrete oplysninger om forholdene ved ejendomsforbeholdets indgåelse. Men lægges det til grund, at betingelserne i kreditaftalelovens § 34 er opfyldt for så vidt angår, at det er aftalt før overgivelse af parabolen, at beløbet der skal betales overstiger 2000 kr. og at der ikke er tale om et løbende kontoforhold, da vil ejendomsforholdet være gyldigt, idet kravet om udbetaling på 20 % ikke er gældende i erhvervsforhold, så en udbetaling på 10 % er i orden – og selv slet ingen udbetaling vil være i orden – idet punkt 4 i § 34 jf. KAL § 50 stk. 2 ikke gælder for aftaler mellem erhvervsdrivende.

Dette eksamenssæt består af 2 sider.